

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 645/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Petrom Vernarcom, Karadžičova 16, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Prievidza, pracovisko Bánovce nad Bebravou, v konaní sp. zn. BN-1T/29/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Prievidza v konaní sp. zn. BN-1T/29/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 500 eur**, ktoré **je** mu Okresný súd Prievidza **povinný** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Prievidza **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **385,84 eur** a zaplatiť ich advokátovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 5. júla 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu vo veci konať a priznal mu finančné zadosťučinenie.

2. Ústavná sťažnosť bola podaná bez právneho zastúpenia, preto bol sťažovateľ ústavným súdom vyzvaný na predloženie splnomocnenia vybranému advokátovi alebo preukázanie majetkových pomerov. Ako odpoveď na túto výzvu bola ústavnému súdu doručená plná moc pre advokáta Mgr. Petra Vernarca, čím je podmienka právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom splnená.

3. Sťažovateľ je poškodený v záhlaví označenom trestnom konaní. V októbri 2017 reagoval na inzerát na webovej stránke týkajúci sa predaja motorového vozidla. Po vzájomnej dohode zaslal údajnému predávajúcemu zálohu 975 eur, avšak ten mu vozidlo neodovzdal a nevrátil mu ani uhradenú zálohu. Dňa 15. novembra 2017 preto podal vo veci trestné oznámenie.

4. Obžaloba bola na Okresný súd Bánovce nad Bebravou doručená 24. mája 2018. Dňa 27. septembra 2018 bol vo veci vydaný trestný rozkaz, proti ktorému bol podaný odpor (po opakovaných problémoch s doručovaním rozhodnutia obžalovanému – trestný rozkaz sa mu podarilo doručiť až 8. júla 2019, pozn.).

5. V predmetnej trestnej veci bolo nariadených niekoľko hlavných pojednávaní (prvé bolo nariadené na 11. september 2023), ktoré sa však spočiatku nedarilo uskutočniť preto, že sa obžalovaný buď nedostavil, alebo sa mu ani nepodarilo doručiť predvolanie na pojednávanie. Prvýkrát sa tak hlavné pojednávanie uskutočnilo až 15. januára 2025. Obžalovaný na ňom vyhlásil vinu zo spáchania stíhaného skutku, avšak muselo byť odročené z dôvodu potreby pripojenia súvisiaceho spisového materiálu. Vo veci napokon okresný súd rozhodol rozsudkom 8. októbra 2025 (potom, ako mal súd doručený posledný súvisiaci trestný spis 10. septembra 2025). Konanie nie je právoplatne skončené, pretože obžalovaný, ako aj prokurátor podali odvolanie.

6. Sťažovateľ poukazuje na to, že je vystavený dlhodobému psychickému stresu, pocitu bezmocnosti a sklamaniu z činnosti štátu. Napriek tomu, že je poškodený trestným činom, nedočkal sa spravodlivosti v rozumnom čase.

7. Uznesením č. k. II. ÚS 645/2025-18 z 13. novembra 2025 prijal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

8. Okresný súd v doručenom vyjadrení poukázal na skutočnosť, že proti obžalovanému je vedených viacero trestných konaní po celom území Slovenskej republiky, z čoho vyvstala potreba zistenia stavu týchto konaní, získania potrebných listín a zapožičania spisov pre účely posúdenia zákonných podmienok na uloženie spoločného (súhrnného) trestu. Konštatoval tiež, že vec bola postupne pridelená trom rôznym sudcom. Požadované zadosťučinenie považuje za neprimerané.

9. S ohľadom na skutočnosť, že ani prípadné vyjadrenie právneho zástupcu by nemalo vplyv na rozhodnutie ústavného súdu (pre sťažovateľa pozitívne), ústavný súd nedoručoval vyjadrenie súdu právnenému zástupcovi sťažovateľa na repliku.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

11. Ústavný súd hodnotil celkovú dĺžku konania od podania obžaloby 24. mája 2018 v trvaní viac ako siedmich rokov. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci, dospel ústavný súd k záveru, že vec sama osebe nevykazuje črty mimoriadnej skutkovej či právnej zložitosti a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Možno poukázať na to, že dokazovanie bolo v podstate vykonané na prvom hlavnom pojednávaní (ktoré sa uskutočnilo), keď obžalovaný sám vyhlásil vinu. Ústavný súd však zároveň poukazuje na to, že prvé pojednávanie bolo nariadené až na 11. september 2023 (viac ako päť rokov po podaní obžaloby) a ďalšie takmer dva roky trvalo, kým sa vôbec uskutočnilo.

12. Na strane druhej je potrebné dať za pravdu súdu, že nemohol ovplyvniť súvisiace trestné konania a s tým súvisiacu náročnú administratívnu činnosť a čakanie na právoplatné rozhodnutia. Práve tieto súvislosti pritom nepochybne mali podstatný vplyv na celkovú dĺžku trestného konania. Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov však nie je pomenovanie príčin priet'ahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter.

13. Pokiaľ ide o správanie samotného sťažovateľa, tento nevyužil sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. S ohľadom na dĺžku trvania súdneho konania v čase podania ústavnej sťažnosti ústavný súd sťažnosť z tohto dôvodu neodmietol, avšak uvedenú skutočnosť zohľadnil pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

14. V súlade s judikatúrou ústavného súdu (II. ÚS 481/2017) v prípadoch extrémnych priet'ahov v konaní dochádza k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov už samotnou dĺžkou súdneho konania, ktorá predlžuje stav právnej neistoty do takej miery, že sa právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (III. ÚS 113/07). Ak teda porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote dosiahne takú intenzitu, že to zo strany príslušného všeobecného súdu signalizuje až odmietnutie možnosti domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, možno urobiť záver o tom, že takýmto postupom súdu došlo, resp. dochádza aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. O to viac je dôvod na záver o porušení namietaných referenčných noriem zameraných na včasnosť poskytovania spravodlivosti.

15. Trvanie súdneho sporu výrazne vybočilo z rámca požiadavky dosiahnutia právoplatného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote. Posudzovaná vec zjavne odôvodňuje, aby ústavný súd

vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa na prejednanie veci sťažovateľa v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a s ohľadom na rozhodovaciu prax ústavného súdu aj porušenie jeho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Vzhľadom na už vydané rozhodnutie vo veci samej zo strany okresného súdu ústavný súd tomuto súdu príkaz konať neuložil. Iná vec je, že právna záležitosť nie je uzavretá, keďže vo veci bolo podané odvolanie.

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie 10 000 eur. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadost'učinenia vzal do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (viac ako sedem rokov), skutočnosť, že vec stále nie je právoplatne rozhodnutá (pričom odvolanie bolo podané len nedávno), na druhej strane však aj prístup sťažovateľa (nevyužitie inštitútu sťažnosti pre nečinnosť) a povahu predmetu konania (síce skutkovo a právne nekomplikovaného, avšak administratívne náročného). Ústavný súd v okolnostiach veci považoval za primerané priznanie finančného zadost'učinenia 2 500 eur a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľa nevyhovel.

V.

Trovy konania

18. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 385,84 eur.

19. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia), čo celkovo predstavuje 385,84 eur.

20. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu